

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Perioodi 2023–2027 toiduainetööstuse investeeringutoetus

Kalev Karisalu
Pirkko-Liisa Meius

Juuni 2025

Ettekande teemad

- 1) Toetuse üldtingimused, sh toetatavad tegevused
- 2) Riigiabi
- 3) Toetuse taotlemine
- 4) Hindamiskriteeriumid
- 5) Toetuse saaja kohustused

Toetuse üldtingimused,
sh toetatavad tegevused

Toiduainetööstuse investeeringutoetus

Eesmärk on tõsta toiduainetööstuse ettevõtete majanduslikku võimekust ja konkurentsivõimet ning aidata kaasa keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele

Toetuse sihtrühm: majanduslikult jätkusuutlik ettevõtja, kelle **põhitegevusala on toiduainete tootmine või joogitootmine** (EMTAK-i jao C alajaod 10 ja 11), välja arvatud kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ning säilitamine (EMTAK-i jao C alajagu 102)

- Majanduslikult jätkusuutlik – majandusliku jätkusuutlikkuse mudeli põhjal finantsnäitajate koondhinnang vähemalt 0,6155

Toetuse suurus:

- maksimaalne toetuse suurus programmperioodil taotleja kohta **3,5 mln eurot**
- sekkumise üldeelarve programmperioodi kohta **45 mln eurot** (jaguneb kaheks eraldi eelarveks: **1) mikro- ja väikeettevõtjatele; 2) keskm suurusega ettevõtjatele ja suurettevõtjatele**)

Toetatakse investeeringuid materiaalsesse põhivarasse, millega võib kaasneda ka investeering immateriaalsesse varasse

Toetatavad tegevused

Eesmärgi saavutamiseks toetatakse tegevusi, mis aitavad kaasa:

1) toiduainetööstuse tegevusega kaasneva negatiivse keskkonnamõju vähendamisele;

- keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamiseks vajaliku seadme soetamine ja ehitise ehitamine (Roheinvesteeringud)

2) toiduainetööstuse tehnoloogilisele uuendamisele;

- digitaliseerimiseks või uue tehnoloogia kasutuselevõtuks vajaliku seadme soetamine
- töötlemisprotsessi automatiseerimiseks vajaliku seadme soetamine

3) toiduainetööstuse tegevusvaldkonnas tegutsemiseks vajalike sisendite varustuskindluse suurendamisele;

- tootmissisendite varustuskindluse tagamiseks vajaliku ehitise ehitamine ja seadme soetamine

4) toiduainetööstuse turule orienteerituse suurendamisele.

- töötlemiseks vajaliku ehitise ehitamine ja seadmete soetamine, kui rajatakse uus ettevõte
- töötlemisega alustamiseks või töötlemisvõimsuse suurendamiseks vajaliku ehitise ehitamine ja seadme soetamine (vaid mikro- ja väikeettevõtted)
- kvaliteedisertifikaadi saamiseks või uuendamiseks vajaliku ehitise ehitamine ja seadme soetamine

1. Roheinvesteeringud

Roheinvesteeringud on tootmisprotsessiga otseselt mitte seotud investeeringud, mis aitavad vähendada toidutööstuse negatiivset mõju keskkonnale ja kliimale.

NÄITEKS

Reoveepuhastussüsteemide rajamine ja rekonstrueerimine

- reovee tekke vähendamine, reovee puhastamine; reovee korduvkäitlus; bioloogilised puhastusseadmed; reoveest ainete kogumine, jms

Ventilatsioonisüsteemide uuendamine

- energiasäästlikud ventilatsioonilahendused; kliimajuhtimissüsteemid; õhupuhastussüsteemid, jms

Kütte- ja jahutussüsteemide uuendamine

- taastuvenergia küttesüsteemid;
- energiatõhusamad jahutusseadmed, automaatikasüsteemid, ökoloogiliselt säästlike jahutusainete kasutus, jms
- seadmed heitsoojuse ja heitjahutuse ärakasutamiseks

Uute pesu- ja desinfitseerimistehnoloogiate kasutusele võtmine

- säästlikumad ja keskkonnasõbralikumad seadmed (nt pesukeskused, desinfitseerimisrobotid, jms)

2. Tehnoloogiline uuendamine

Digitaliseerimine on ettevõtte protsesside tõhustamine tehnoloogia abil kogutud andmete kasutamisega

Uute tehnoloogiatena peetakse käesoleva toetuse puhul silmas tehnoloogiaid, mis adresseerivad ühiskonna ootusi ja arenguid toidu ja tervise ning toidu raiskamise ja jäätmete osas

NÄITEKS

Digitaliseerimine

- digitaalsed mõõteseadmed, andurid/sensorid ja andmealalüüsi seadmed (*nt kvaliteedikontrolliks, materjalikulu arvestamiseks, toidu jälgitavuse parendamiseks, jne*); kaasnev rakendustarkvara ja/või litsents

Uute tehnoloogiate kasutuselevõtt

- kõrvalsaaduste ja jäätmete täielik ärakasutamine, toiduraiskamise vähendamine
- uuenduslikud taimsed valgutooted, sh söödavalgu tooted
- innovaatiliste, keskkonda säästvamate pakendite kasutamine (vähem pakendit, materjal, taaskasutus, jms)

Töötlemisprotsessi automatiseerimine

- tootlikkuse tõstmisele suunatud tööstusautomaatika lahenduste (täisautomaatsed koosteseadmed, robotsüsteemid, vms) kasutuselevõtt

3. Tootmissisenditega varustuskindluse suurendamine

Varustuskindlus on sobilike omadustega sisendi (tööjõud, hooned, masinad ja seadmed, elekter, kütus, küte, side, vesi, gaas, toore, pakendid, pesuvahendid, jne) füüsiline ja majanduslik kättesaadavus vajalikul hetkel. Kriitilisemad sisendid seotud energiaga: **elekter, kütus, gaas**

NÄITEKS

Energia varustuskindluse tagamiseks vajalikud seadmed

- generaatorid, sh konteinergeneraatorid; katkematu toite allikad (UPS-id)
- soojuspumbad; alternatiivne küttesüsteem
- salvestusseadmed (akuinverterid, akupangad, juhtimisseadmed); energiasalvestusalajaamad
- päikesepaneelid – tingimusel, et toetatava tegevuse osaks on salvestusseadme soetamine ning tegevuse elluviimise tulemusena tootmis- ja salvestamisvõimsus ei ületa toetuse saaja aastast omatarbimise ulatust

Kriitiliste varude hoidmiseks vajalikud seadmed ja ehitised

- mahutid
- külmikud, külmkambrid, külmaruumid
- puhverlaod, ETO ka valmistoodangu laod

4. Turule orienteerituse suurendamine

4.1. Uue töötlemisettevõtte rajamine

- investeeringu tulemuseks on **täiesti uus terviklik** töötlemisettevõtte
- investeeringuobjektiks on töötlemisprotsessi osadeks olevate tegevustega seotud **seadmete ja hoonete terviklahendus**
- juba olemasoleva töötlemisettevõtte baasil uue töötlemisettevõtte rajamine ei ole käesoleva toetusmeetme puhul täiesti uue tervikliku töötlemisettevõtte rajamine

4.2. Töötlemisega alustamine või töötlemisvõimsuse suurendamine (mikro- ja väikeettevõtjad)

- investeering aitab edendada väiksemamahulist töötlemisega alustamist või töötlemise suurendamist
- investeeringuobjektiks on töötlemisprotsessi osadeks olevate tegevustega seotud **üksikud seadmed ja/või hooned**

4.3. Kvaliteedisertifikaadi saamine või uuendamine

- investeering on **vajalik** sertifikaadi (nt ISO 22000, 9001, 14001, FSSC 22000, HALAL, SFQ, BRC, IFS vms) saamiseks või uuendamiseks (vajalikkus peab olema tõendatud)
- sertifikaadi enda tasu pole toetatav

Abikõlblikud kulud

- **Abikõlblikud** on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud **kulud, mis on tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil ning mis on vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks.**
- **Ehitise ehitamisel** on abikõlblikud ehitise püstitamise, rajamise või paigaldamise kulu, ehitise laiendamise kulu, ehitise rekonstrueerimise kulu ning ehitise omanikujärelevalve tegemise kulu.
- **Seadme soetamisel** on abikõlblikud seadme soetamise ja kohaletoimetamise, paigaldamise, seadistamise või kasutamise väljaõppe kulu ning seadme kasutamiseks vajaliku tarkvara või infotehnoloogilise seadme soetamise ja paigaldamise või seadistamise kulu.
- **Kasutatud seadme** soetamise kulu on abikõlblik:
 - mikro- või väikeettevõtja – kõikide toetatavate tegevuste puhul;
 - keskmise suurusega ettevõtja – toetatavaks tegevuseks on seadme soetamine või ehitise ehitamine sisendite varustuskindluse tagamiseks või kvaliteedisertifikaadi saamiseks/uuendamiseks;
 - suurettevõtja – toetatavaks tegevuseks on seadme soetamine või ehitise ehitamine sisendite varustuskindluse tagamiseks või kvaliteedisertifikaadi saamiseks/uuendamiseks, välja arvatud kui toetust taotletakse regionaalabina.

Kasutatud seadme vanus taotluse esitamise ajal on **alla 5 aasta** ning hind ei ületa turuväärtust ja on uue samaväärse seadme hinnast madalam.

Kulude mõistlikkuse tõendamine/ostumenetlus riigihangete registris

Toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks **tuleb korraldada ostumenetlus**.

Kui tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on:

- **üle 20 000 euro, kuid alla 60 000 euro**, küsitakse üksteisest sõltumatute pakkujate käest **vähemalt 3 võrreldavat hinnapakumust** (*kasutatud seadme korral vähemalt 1 kasutatud seadme ja vähemalt 2 uue samaväärse seadme kohta*);
- **60 000 eurot või sellest suurem**, korraldatakse ostumenetlus **riigihangete registris** (*ostumenetluse korraldamisest riigihangete registris võib loobuda, kui see ei ole objektiivselt võimalik – nt eritellimusel valmistatav seade*)

Hinnapakumuse küsimisel tuleb hoiduda huvide konfliktist, **riigihangete registris** korraldatud ostumenetluses võivad osaleda ka seotud isikud.

Kui **ostumenetlus korraldatakse pärast taotluse esitamist**, koostab taotleja toetatava tegevuse maksumuse väljaselgitamiseks **prognoosi**.

Ostumenetluse korraldamise nõude eiramiseks **ei või jaotada osadeks** toetatava tegevuse raames tellitavat tööd või teenust, mis on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks, ega soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv (*objektiivsetel põhjustel siiski lubatud jaotada*).

Toetuse taotleja

1. Toetust võib taotleda *(v.a kui toetatavaks tegevuseks on töötlemise alustamine/suurendamine)* äriseadustiku tähenduses **ettevõtja**, kes on:

- **mikroettevõtja** *(kuni 10 töötajat; aastakäive ja/või aastabilansi maht kuni 2 mln eurot);*
- **väikeettevõtja** *(kuni 50 töötajat; aastakäive ja/või aastabilansi maht kuni 10 mln eurot);*
- **keskm suurusega ettevõtja** *(kuni 250 töötajat; aastakäive kuni 50 mln eur ja/või aastabilansi maht kuni 43 mln eurot);*
- **suurettevõtja** *(250+ töötajat; aastakäive 50+ mln eur ja/või aastabilansi maht 43+ mln eur),*

JA kelle põhitegevusala on toiduainete tootmine või joogi tootmine

2. Töötlemise alustamiseks/suurendamiseks võib toetust taotleda äriseadustiku tähenduses ettevõtja,

1) kes on **mikroettevõtja või väikese suurusega ettevõtja**, kelle põhitegevusala on toiduainete tootmine või joogi tootmine, **VÕI**

2) kes on vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat tegelenud põllumajandustoodete tootmisega ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või nende esmatöötlemisel saadud toodete müügitulu taotluse esitamisele eelneval kahel majandusaastal ületas mõlemal majandusaastal 14 000 eurot (**aktiivne põllumajandustootja**)

Nõuded taotlejale

- Ei tohi olla riikliku maksu võlga (võlg ilma intressita on väiksem kui 100 eurot või on võla tasumine ajatatud)
- Ei toimu likvideerimismenetlust/ei ole ajutist pankrotihaldurit/ei ole välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist/ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust
- Tagasimaksmisele kuulunud summad on tähtajal tagasi makstud
- Ei tohi ta olla raskustes olev ettevõtja (*üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses*)
- Ei ole kehtivat karistust erinevates seadustes (karistusseadustik, toiduseadus, keskkonnavastutuse seadus, jäätmeseadus, jne) sätestatud süüteo toimepanemise eest

Toetuse saamisel peab toetuse saaja vastama kõikidele eeltoodud nõuetele kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni

Toetuse suurus ja määr

- Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on **3 500 000 eurot** strateegiakava programmiperioodil
- Toetuse **minimaalne määr on 15%** toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest
- Toetuse **maksimaalne määr** sõltub taotleja suurusest ja riigiabireeglitest:

	Suur	Keskm	Mikro ja väike
1. Vähese tähtsusega abi	50%	50%	50%
2. Grupierandiga hõlmatud riigiabi			
art 14 (regionaalabi)	15%	25%	35%
art 36 (keskkonnakaitseks antav abi)	45%	50%	50%
art 38 (energiatõhususeks, va hoonete energiatõhususeks antav abi)	35%	45%	50%
art 38a (hoonete energiatõhususeks antav abi)	35%	45%	50%
art 41 (taastuvallikatest energia tootmiseks antav abi)	30%	40%	50%
art 47 (ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antav abi)	45%	50%	50%

Riigiabi

Riigiabi

(1) Toetust antakse **grupierandiga hõlmatud riigiabina** komisjoni määruse (EL) nr **651/2014** ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi üldine grupierandi määrus), artiklite **14, 36, 38, 38a, 41** või **47**.

(2) Toetust antakse **vähese tähtsusega abina (VTA)** komisjoni määruse (EL) **2023/2831**, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023), tähenduses.

(3) Ühele ettevõtjale antava abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada **300 000 eurot**.

(EL) nr 651/2014 ülesehitus

I peatükk ÜLDSÄTTED

(2) Mõisted

III peatükk Erinevate abiliikide suhtes kohaldatavad erisätted

- 1. jagu **Regionaalabi** (artikkel 14)
- 7. jagu **Keskkonnakaitseks antav abi** (artiklid 36, 38, 38a, 41, 47)

Artikkel 14 Regionaalabi

- Art 13 Regionaalabi ulatus (välistuste kontrollimine – nt energiatootmine)
- Abi ülemmäärad tulevad [regionaalabi kaardilt](#) (art 14 p12)

Eelnevalt kindlaksmääratud punkti c ala nimetus	Kavandatavad abi ülemmäärad
Põhja-Eesti (EE001)	20 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2024 ja 15 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2025 kuni 31. detsembrini 2027
Lääne-Eesti (EE004)	20 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2024 ja 15 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2025 kuni 31. detsembrini 2027
Kesk-Eesti (EE009)	20 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2024 ja 15 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2025 kuni 31. detsembrini 2027
Lõuna-Eesti (EE008)	20 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2027
Kirde-Eesti (EE00A)	25 % ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2027

Abi ülemmäära suurendatakse keskmise suurusega ettevõtjate puhul 10 protsendipunkti võrra ja väikeettevõtjate puhul 20 protsendipunkti võrra

Artikkel 14 Regionaalabi

- Suurettevõtjatele väiksemad abimäärad ja lisa nõuded
- (1) alginvesteering(VKE) ja (2) alginvesteering, mis tekitab asjaomases piirkonnas uut majandustegevust (suuretevõtted) (vt art 2 punktid 49, 50, 51)
- uut majandustegevust tekitav alginvesteering (NACE/EMTAK 4 kohaline kood peab muutuma vt art 2 punkt 50):

1071 – Leivatootmine;

10711 – Leiva ja saia jootmine

1072 – Kuivikute, küpsiste, pika realiseerimisajaga pagaritoodete tootmine

- Tuleb jälgida, kas nõuded kehtivad meie piirkonnas **107 lg 3 p c)** (vt nt p 7 esimene lause, p 13 – meie ei saa suurettevõtjatel tootmisprotsessi muutmist toetada)

Artikkel 14 Regionaalabi

- Regionaalabi saab anda investeeringuteks või investeeringutega seotud töökohtade loomiseks. (p 4)
- Investeeringut tuleb pärast investeeringu lõpuleviimist säilitada asjasse puutuv asja piirkonnas vähemalt viis aastat (VKEde korral kolm aastat). (p 5)
- Omandatav vara peab olema uus, välja arvatud VKEde puhul ja ettevõtete omandamise korral (p 6)
- Materiaalse vara rentimise tingimused (p 6)
- Alginvesteeringu puhul, millele on osutatud artikli 2 punkti 49 alapunktis b või punkti 51 alapunktis b, tuleb põhimõtteliselt arvesse võtta üksnes ostjaga mitteseotud kolmandatelt isikutelt ostetud vara soetamise kulusid (p 6)

Artikkel 14 Regionaalabi

- Olemasoleva ettevõtte tegevuse mitmekesistamine – abikõlblikud kulud peavad ületama 200% uuesti kasutatavast vara väärtusest (p 7)
- suurettevõtjate puhul on immateriaalse vara kulud abikõlblikud ainult kuni 50 % ulatuses alginvesteeringu kõigist abikõlblikest investeerimiskuludest. (p 8)
- Ühe investeerimisprojekti osana käsitatakse iga alginvesteeringut, mis on seotud sama või sarnase tegevusega ning mille algatab sama abisaaja (kontserni tasandil) kolme aasta jooksul alates tööde alustamisest muu abi saava investeeringuga samas NUTS 3 piirkonnas.
- Eesti koosneb ühest NUTS 2 piirkonnast (EE00 Eesti). See NUTS 2 piirkond jaguneb viieks NUTS 3 piirkonnaks: Põhja-Eesti (EE001), Lääne-Eesti (EE004), Lõuna-Eesti (EE008), Kesk-Eesti (EE009), Kirde-Eesti (EE00A).
- Ümberpaigutamise vältimine (p 16 ja art 2 p 61a)

7. jagu Keskkonnakaitseks antav abi

- **Artikkel 47** Ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi
- **Artikkel 38** Energiatõhususe meetmetesse (välja arvatud hoonete energiatõhusus) tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi
- **Artikkel 38a** Hoonete energiatõhususe meetmetesse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi
- **Artikkel 41** Investeeringuteks ettenähtud abi taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning tõhusa koostootmise edendamiseks
- **Artikkel 36** Keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂ heite vähendamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi

Artikkel 36 - Keskkonnakaitseks, sealhulgas CO2 heite vähendamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi

- Ei kohaldata meetmete suhtes, **kui täpsemad normid on sätestatud** artiklites 36a, 36b ja 38–48
- võimaldab tõsta abisaaja keskkonnakaitse taset
- Abikõlblikud kulud 2 võimalust:
- Abikõlblikud on täiendavad investeerimiskulud vt **variant p 4 a)**
- Kulud, mis ei ole otseselt seotud keskkonnakaitse kõrgema taseme saavutamise, ei ole abikõlblikud.
- Alternatiivne stsenaarium abikõlblikest kuludest - suured 45%, vke 50%
- kõrgema keskkonnakaitse taseme saavutamise seotud investeerimiskulud, abikõlblikest kuludest - suured 22,5%, keskmised 27,5%, väikesed 32,5 %

Artikkel 38 Energiatõhususe meetmetesse (välja arvatud hoonete energiatõhusus) tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi

- Ei toetata fossiilkütuste, sh maagaasi jõul töötavaid energiaseadmeid
- Kulud, mis ei ole otseselt seotud suurema energiatõhususe saavutamisega, ei ole abikõlblikud.
- Kui on selgelt tuvastatav investeering, mille ainus eesmärk on energiatõhususe parendamine ja mille puhul ei ole olemas vähem energiatõhusat alternatiivset investeeringut, siis on abikõlblikud investeeringu kogukulud.

Abikõlblikud kulud 2 võimalust **p 3 a) ja p 8:**

3. Täiendavad investeerimiskulud, mis on vajalikud suurema energiatõhususe saavutamiseks **a)** võrreldes vähem tõhusa investeeringuga

8. abikõlblikud kulud on otse kõrgema energiatõhususe taseme saavutamise seotud investeeringu kogukulud (abi osakaalu, lisatasusid vähendatakse 50%)

- Abi osakaal abikõlblikest kuludest p 3 a) arvestuse korral: suured 35%, keskmised 45%, väikesed 50%
- Abi osakaal abikõlblikest kuludest p 8 arvestuse korral: suured 17,5 %, keskmised 22,5% , väikesed 27,5%

Artikkel 38a Hoonete energiatõhususe meetmetesse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi

- Abikõlblikud on investeeringu kogukulud. Kulud, **mis ei ole otseselt seotud** hoone suurema energiatõhususe saavutamisega, ei ole abikõlblikud. (5)
- Abiga parandatakse hoone energiatõhusust mis toob kaasa primaarenergia nõudluse languse vähemalt (6):
 - **i)** 20 % võrreldes olukorraga enne **renoveerimist**
 - **iii)** 10 % võrreldes piirnormiga, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes – **selle punkti alusel võib uue hoone ehitada**
- Hoone energiatõhususe parandamiseks antavat **abi võib kombineerida** mõne järgmise meetme või kõigi järgmiste meetmete jaoks antava abiga **(7): a) b) e)**
- kombineeritud tööde korral loetakse abikõlblikuks eri käitistesse ja seadmetesse tehtavate investeeringute kogukulu. Kulud, mis ei ole otseselt seotud suurema energiatõhususe või keskkonnatoime saavutamisega, ei ole abikõlblikud.

Artikkel 38a Hoonete energiatõhususe meetmetesse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi

- Abi võidakse anda ka hoonesiseste kütte- või jahutusseadmete energiatõhususe parandamiseks.
- **Fossiilkütuste**, sealhulgas maagaasi jõul töötavate energiaseadmete paigaldamiseks antav **abi ei ole käesoleva artikli alusel** vabastatud aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustusest.
- **Abi osakaal:** ei tohi ületada abikõlblikest kuludest: suurtel 35 %, keskmistel 45%, väikestel 50%.

Artikkel 41 Investeeringuteks ettenähtud abi taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning tõhusa koostootmise edendamiseks

- Kombineeritud energia tootmine ja salvestamine (p 1a)
- Salvestamine, kui salvestuskomponent on ühendatud olemasoleva või uues taastuenergia tootmise käitisega (p 1a)
- Salvestuskomponent saab igal aastal vähemalt 75 % oma energiast otse ühendatud taastuenergia tootmise käitisest. (p 1a)
- Investeeringuteks ettenähtud abi võib anda ainult seoses uute või uuendatud tootmisvõimsustega. Abi summa on toodangust sõltumatu.
- Abikõlblikud on kõik investeeringukulud. (p 6)
- Abi osakaal:
 - Suured 30% abikõlblikest kuludest
 - Kesk 40% abikõlblikest kuludest
 - Väikesed 50% abikõlblikest kuludest

Artikkel 47 Ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi

- Investeering ressursitõhususe parandamiseks (2)
- Abikõlblikud kulud on täiendavad investeerimiskulud, mis määratakse kindlaks, võrreldes projekti investeeringu kogukulusid alternatiivne stsenaariumiga, kui toetust ei saada. (7 a)
- Abi ei tohi soodustada jäätmeteket ega suurendada ressursikasutust. (5)
- Kogu liidus juba kasumlikuks juurdunud kaubandustavaks saanud investeeringud, mis on seotud tehnoloogiaga, ei ole käesoleva artikli alusel vabastatud aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustusest (6)
- alternatiivne stsenaarium peab vastama võrreldava tootmisvõimsuse ja elueaga investeeringule.
- Alternatiivne stsenaarium peab olema usutav, võttes arvesse õiguslikke nõudeid, turutingimusi ja stiimuleid
- Abi osakaal:

Suured 45% abikõlblikest kuludest, VKE-d 50% abikõlblikest kuludest

Toetuse taotlemine

Toetuse taotlemine

Taotluse esitamine (elektroonselt e-PRIA kaudu)

- Taotlusvoor avatud kindla ajavahemiku jooksul (esimene voor august 2025)
- Kõikidele taotlejate suurusgruppidele samaaegselt

AGA toetuse eelarved ning taotluste hindamiskriteeriumid ja paremusjärjestused eraldi suurusgruppidele järgmiselt:

- 1) mikro- ja väikeettevõtjad;
- 2) keskmise suurusega ettevõtjad ja suurettevõtjad

2025 taotlusvoor kavandavad eelarved:

- mikro ja väike 10 mln eurot
- keskm ja suur 20 mln eurot

- Taotleja esitab taotlusvoorus **ühe taotluse**, mis võib sisaldada rohkem kui üht toetatavat tegevust (*nt taotleb toetust uue energiasäästlikuma ventilatsioonisüsteemi soetamiseks, uue külmkambri ehitamiseks ja digitaalsete mõõteseadmete soetamiseks*)

Taotlus (1)

Taotluses esitatakse:

- **Põhiandmed**

Taotleja ärinimi ja äriregistrikood/taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed; toetatava tegevuse **eesmärk ja kirjeldus** ning elluviimise **algus- ja lõppkuupäev**; toetatava tegevuse elluviimise **asukoht**; taotletava **toetuse suurus**; toetatava tegevuse **kogumaksumus** ja **abikõlblike kulude suurus**; taotleja **töötajate arv**.

- **Riigiabi andmisega seotud teave**

- teave selle kohta, kas toetust taotletakse VTA-na või riigiabina ÜGEMi art 14, 36, 38, 38a, 41 või 47 alusel;
- teave, andmed või dokumendid, mille esitamise vajadus on sätestatud konkreetsetes ÜGEMi artiklis, mille alusel toetust taotletakse (nt abikõlblike kulude väljaselgitamiseks alternatiivsete stsenaariumite esitamine, jne);
- jne

- **Mitmesugune täiendav teave**

- **teave**, kas toetuse abil soetatakse vara liisingulepingu alusel;
- **ostumenetluse viitenumber**, kui taotleja on ostumenetluse riigihangete registris ellu viinud;
- **teave**, kas taotleja on autonoomne, partner- või seotud ettevõtja;
- jne

Koos taotlusega esitatakse:

- asjakohased **bilansid ja kasumiaruanded**, kui pole kättesaadavad äriregistrist;
- **kontserni** puhul kinnitatud majandusaasta **konsolideeritud aruanded**, kui pole kättesaadavad äriregistrist;
- hindamiskriteeriumite täitmist tõendavad **asjakohased lepingud, müügiarved, sertifikaadid, jm dokumendid**.

Taotlus (2)

Ehitise ehitamisel/seadme soetamisel esitab taotleja järgmised dokumendid:

- **Ehitise ehitamisel** väljavõtte vähemalt **eelprojekti** joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustiku kohaselt
- **Ehitise ehitamisel hoonestusõiguse seadmise leping**, kui taotleja kasutab ehitisealust maad hoonestusõiguse alusel ja see ei nähtu kinnistusraamatust
- **Seadme paigaldamisel/kasutamisel ehitises**, mis on taotleja valduses asjaõiguslikul alusel, seda tõendav **asjaõigusleping**, kui see asjaõigus ei nähtu kinnistusraamatust
- **Kasutatud seadme** soetamisel müüja dokumendid seadme vanuse, sama seadme kohta muu abi/toetuse mittesaamise ning turuväärtuse tõendamiseks
- **Kulude mõistlikkust tõendavad hinnapakkumused** (eeldatav KM-ta maksumus 20–60 tuh eurot) või sellise **kulu kirjeldus** (eeldatav KM-ta maksumus alla 20 tuh euro)
- **Ehitise ehitamise/seadme soetamise maksumuse prognoos**, kui toetatava tegevuse eeldatav käibemaksuta maksumus on 60 tuh eurot või sellest suurem
- **Sertifikaadi saamiseks või uuendamiseks** vajaliku ehitise ehitamiseks/seadme soetamiseks toetuse taotlemisel selle ehitise ehitamise/seadme soetamise vajalikkust **tõendav dokument**
- **Päikeseenergiast elektri tootmiseks** vajaliku ehitise ehitamiseks/seadme soetamiseks toetuse taotlemisel **dokument**, millega tõendatakse toiduainetööstuse energiakulu taotluse esitamisele vahetult eelnenud aastal

Taotluse menetlemine

1. **PRIA hindab taotlusi 6 gruppi jaotatud hindamiskriteeriumite** (NB eraldi kriteeriumid: 1) mikro ja väike; 2) keskm ja suur) alusel andes hindamiskriteeriumitele vastavuse korral hindepunkte.
2. Hindamistulemuste põhjal **moodustab PRIA taotluste paremusjärjestuse** (NB eraldi järjestused: 1) mikro ja väike; 2) keskm ja suur), milles loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus
3. **Hindamiskriteeriumite miinimumnõudest** (NB eraldi nõuded: 1) mikro ja väike 12 hindepunkti 40-st; 2) keskm ja suur 18 hindepunkti 60-st) madalama hindepunktide summa saanud taotlus jäetakse rahuldamata.
4. Võrdsete hindepunktidega taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles esitatud toetatava tegevuse **omafinantseeringu summa on suurem**. Võrdsete summade korral eelistatakse suuremat müügitulu.
5. Kui toetuseks ettenähtud vahenditest ei piisa kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamiseks, rahuldab PRIA paremusjärjestusse seatud parimad nõuetekohased taotlused.
6. Kui taotlus sisaldab mitteabikõlblike kulusid, võib PRIA teha **taotluse osalise rahuldamise** otsuse, vähendades toetuse summat mitteabikõlblike kulude võrra.
7. PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse **80 tööpäeva jooksul** arvates taotluste esitamise tähtpäevast.

Hindamiskriteeriumid

1. Majanduslikud hindamiskriteeriumid (1)

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Kõrgema lisandväärtusega toodete tootmiseks tehtud investeering	Taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal töödeldud toote tootmine (pakendatud müügipakendisse ja realiseeritud jaekaubanduses)	3	3
	Taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal töödeldud toote tootmine (taotleja oma kaubamärgi all realiseeritud jaekaubanduses)	1	1
	Taotluse esitamise ajal on olemas ISO 22000, 9001, 14001, FSSC 22000, HALAL, SFQ, BRC või IFS standard (<i>mikro ja väike ka tunnustatud pardavarude kokkuleppelise tarnija tunnustus</i>)	2	2
Lisandväärtuse suurenemisse panustav investeering	Investeeringu tulemusena tekkiv puhas lisandväärtus töötaja kohta võrrelduna taotleja tegevusvaldkonna keskmisega on suurem: - kuni 10% - üle 10% kuni 20% - üle 20%		1 2 3
Suurema omafinantseeringuga investeering	Toetatava tegevuse toetuse määr on: - 15% kuni 30% - üle 30% kuni 50%	2	2
		1	1

1. Majanduslikud hindamiskriteeriumid (2)

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Töötlemisega alustava ettevõtja investeering	Põllumajandusliku majandustegevusega tegelev mikro- ja väikeettevõtja hakkab investeeringu tulemusel tegutsema põllumajanduslike toodete töötlejana	2	
Taotleja panus toidujulgeoleku tagamisse	Toiduseaduse alusel määratud toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutaja		2
	Töötlemisettevõtte põhitooraine aastane kogus taotluse esitamise aastale eelnenud kolme aasta keskmisest Eestis toodetud vastava tooraine kogutoodangust on:		
	- kuni 10%		1
	- üle 10% kuni 20%		2
	- üle 20%		3
Toetatava tegevuse suurem mõju regionaalselt tasakaalustatud arengule	Taotleja viib toetatava tegevuse ellu:		
	- Tallinnas või Tallinnaga piirnevas vallas	1	1
	- Tallinnaga mittepiirnevas vallas	2	2
	- saarel, Kagu-Eestis või Ida-Virumaal	3	3
Majanduslikud hindamiskriteeriumid kokku:		13	19

2. Keskkonaeesmärkide saavutamisse panustamise hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Taotleja panus keskkonna- ja kliimaeesmärkidest teadlikkuse parandamisse	Taotluse esitamisel on olemas töötlemisettevõttele:		
	- keskkonnamõju hindamise või rohevõimekuse kaardistamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud audit või muu dokument	2	3
	- taotleja enda tehtud töötlemisettevõtte süsiniku jalajälje hindamine	1	1
	Toetatava tegevuse tulemusena töötlemisettevõtte süsiniku jalajälg väheneb	2	2
	Tehakse kõik ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis vms dokumendis ettenähtud vajalikud investeeringud		1
Keskkonnasõbralike toodete tootmisesse panustav investeering	Taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal mahepõllumajandusliku toote või kvaliteedikava toote tootmine või töötlemine	1	1
	Töödeldud toote tootmisel kasutatakse lähipiirkonnast pärit põhitoorainet:		
	- vähemalt 90% ulatuses	2	2
	- vähemalt 50% ulatuses	1	1
Keskkonaeesmärkide saavutamisse panustamise hindamiskriteeriumid kokku:		7	9

3. Sisendite varustuskindluse tagamise panustamise hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Taotleja panus töötlemisettevõtte toimepidevuse tagamisest teadlikkuse parandamisse	Taotluse esitamisel on olemas töötlemisettevõtte varustuskindluse kohta: - ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnang - taotleja enda koostatud toimepidevuse plaan	2 1	3 1
	Tehakse kõik ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnangus ettenähtud investeeringud		1
Taastuvenergia kasutamiseks tehtud investeering	Investeeringu tulemusena hakatakse kasutama taastuvenergiat toimivat energiasüsteemi	3	3
Riskide juhtimisega seotud investeering	Investeering tehakse elektrienergia salvestusseadmesse	1	1
	Investeering tehakse ajutise vooluallikana kasutamiseks vajalikku generaatorisse	1	1
	Investeering tehakse ajutise vooluallikana kasutatava generaatori töötamiseks vedelkütuse hoidmiseks või ladustamiseks vajalikku seadmesse või rajatisse	1	1
Sisendite varustuskindluse tagamise panustamise hindamiskriteeriumid kokku:		8	10

4. Välisturule müümise osakaalu suurendamise hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Toodete välisturule müümise osakaalu suurendamisele suunatud investeeering	Taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal on oma toodetud või töödeldud toodet eksporditud	2	2
	Olemas on terviklik ekspordi sihtturu analüüs ja ekspordiplaan		2
	Olemas on ekspordi edendamise eest vastutav personal		1
	Olemas on kogemus (<i>taotluse esitamise aasta või sellele vahetult eelnenud kahe aasta kohta</i>) välisriigis müügiedendustegevuse elluviimisel		1
	Toodete ekspordi müügikäive taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud aastal moodustab taotleja kogu müügikäibest: - kuni 20% - üle 20% kuni 50% - üle 50%		1 2 3
Välisturule müümise osakaalu suurendamise hindamiskriteeriumid kokku:		2	9

5. Koostööle suunatud hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Taotleja koostöö teadus- ja arendusasutusega	Taotluse esitamise ajaks on teadus- ja arendusasutusega sõlmitud leping, millega telliti toote- või tehnoloogiaarendusega seotud teadus- või arendustöö (<i>teadus- või arendustöö ei tohi olla lõpetatud enne taotluse esitamisele vahetult eelnenud aastat</i>)	2	2
	Teadus- või arendustöö tulemusena töötati välja toode, mida taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele eelnenud aastal tootnud ja oma kaubamärgi all jaekaubanduses realiseerinud	2	2
Taotleja panus oma positsiooni tugevdamisse tarneahelas	Taotluse esitamise ajal tunnustatud tootjaorganisatsiooni, põllumajandusühistusse või kvaliteedikava rakendavasse tootjarühma kuulumine (<i>mikro ja väike ka ühisturustusvõrgustikus osalemine</i>)	1	1
	Taotluse esitamise ajal kuulumine klastrisse või organisatsiooni, mis tegutseb mittetulundusühinguna ja mille põhikirjaline eesmärk on põllumajandustoodete või toidutootmise valdkonna edendamine	1	1
Koostööle suunatud hindamiskriteeriumid kokku:		6	6

6. Konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse suurendamisele suunatud hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Mikro ja väike	Keskm ja suur
Taotleja panus digitaliseerimisest ja automatiseerimisest teadlikkuse parandamisse	Taotluse esitamisel on olemas töötlemisettevõttele:		
	- tootmisprotsessi kitsaskohtade ning nendele digitaliseerimise või automatiseerimise lahenduste hindamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud audit või muu dokument	2	3
	- tootmisprotsessi kitsaskohtade ning nendele digitaliseerimise või automatiseerimise lahenduste kirjelduse, oodatava mõju ja maksumuse kohta taotleja enda koostatud dokument	1	1
	Tehakse kõik ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis vms dokumendis ettenähtud investeeringud		1
Uuendusliku tehnoloogia kasutuselevõtuks tehtav investeering	Investeeringu tulemusena võetakse kasutusse tehnoloogia või tootmisprotsess, mis on toiduainetööstuse valdkonnas uuenduslik:		
	- rahvusvahelisel tasandil		3
	- Eesti tasandil	2	2
	- üksnes taotleja jaoks	1	1
Konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse suurendamise hindamiskriteeriumid kokku:		4	7
Kõik hindamiskriteeriumid kokku		40	60

Toetuse saaja kohustused

Toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

Toetatava tegevusega ei tohi alustada, sh sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi võtta varem ning toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Toetatav tegevus viiakse ellu ning toetuse abil soetatud ja ehitatud vara võetakse sihipäraselt kasutusse **2 aasta jooksul** arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

Liisingu puhul võetakse toetuse abil soetatud vara sihtotstarbeliselt kasutusse **2 aasta jooksul** PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest ja see vara peab enne PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmist olema läinud üle toetuse saaja omandisse. Liisinguleping peab lõppema hiljemalt 30. juunil 2029.

Toetatava tegevusega seotud siduvaid kohustusi toetatava tegevuse elluviimiseks võetakse **6 kuu jooksul** arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest

Toetuse abil soetatud või ehitatud vara **sihipärase kasutamise periood:**

- ehitamisel või müügilepingu alusel vara soetamisel **VKE puhul** vähemalt 3 aastat ja **suurettevõtja puhul** vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest;
- **liisingu** puhul vähemalt 3 aastat arvates liisingulepingu sõlmimisest või liisinguperioodi lõpuni (olenevalt kumb tähtaeg saabub hiljem).

Toetuse saaja kohustused (1)

Toetuse saaja täidab sihipärase kasutamise perioodi lõpuni järgmisi kohustusi:

- võimaldab teha auditit, teostada järelevalvet ja teha muud toetuse saamisega seotud kontrolli ning esitab nende tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid;
- eristab oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- teavitab viivitamata PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või toetatava tegevuse elluviimist takistavast asjaolust;
- tagab PRIA-le riigihangete registris juurdepääsu ostumenetlusele;
- kinnitab, et kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest ei toimu sama või sarnase tegevuse või selle osa ümberpaigutamist (kui toetus on regionaalabi);
- tagab, et päikeseenergiast elektri tootmiseks ja salvestamiseks vajaliku ehitise ehitamise või seadme soetamise tulemusena ei ületa saadav tootmis- ja salvestamisvõimsus tema aastast omatarbimise ulatust;
- esitab seireks ja hindamiseks vajalikku teavet (nt kas toetataval tegevusel on seos negatiivse keskkonnamõju vähendamisega, toiduraiskamise vähendamisega, jne);
- näitab avalikkusele, et tegemist on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antava toetuse abil elluviidava tegevusega

Toetuse saaja kohustused (2)

Lisaks peab toetuse saaja:

- esitama toetatava **tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid kuni kaheksas osas ühe taotluse kohta kahe aasta jooksul** arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029;
- **liisingulepingu alusel vara soetamise korral** esitama toetatava **tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta** arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029;
- toetuse saajal peab hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks olema **ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatis ehtisregistrist kättesaadav**, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt;
- toetuse saaja hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks olema täitnud toetuse abil ehitatud või soetatud vara **sihipäraseks kasutamiseks vajalikud eeldused** (sh on ehitise kohta kasutusluba või kasutusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt) ning **ÜGEMis sätestatud juhul nõutud tingimused**.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!